

Inflace

Ing. Dagmar Palatová

Inflace - pojmy

- *inflace*
  - *makroekonomická nerovnováha, která se projevuje růstem cenové hladiny*
  - *růst peněžní zásoby v ekonomice*
  - *růst cenové hladiny*
- *dezinflace*
- *deflace*
- *cenová stabilita*

Typy inflace dle rychlosti

- *mírná (plíživá) - do 10 %*
- *pádivá - desítky až stovky procent*
- *hyperinflace - tisíce procent a víc*

Příklady hyperinflace

Řím - Dioklecián (301 - edikt o cenách)

Francie

John Law (1719)

Francouzská revoluce (1789-1795)

USA - státy Konfederace (1861-1865)

období po 1. světové válce

Německo (1920-1923) 3,25 mil %

Rusko (1921-1924) 213 %

Rakousko (1921-1922) 134 %

Polsko (1922-1924) 275 %

Maďarsko (1922-1924) 98 %

období po 2. světové válce

1. Řecko (1943-1944) 8,55 mld %

2. Maďarsko (1945-1946) 4,19 kvintilion %

Čína (1949-1950)

Latinská Amerika

1. Argentina (Austral Plan 1985)

2. Brazílie (The Cruzado Plan 1986)

3. Chile

4. Bolívie

5. Peru (Alan Garcia's inflation)

Východní Evropa

1. Polsko

2. Rusko (1989-1994)

3. Ukrajina

4. Jugoslávie (1993-1994)

Typy inflace dle podnětu

- *poptávková inflace*
  - *růst státních výdajů*
  - *expanze úvěrů*
  - *nárazové použití úspor domácností a firem*
  - *příliv zahraničního kapitálu*
- *nabídková (nákladová) inflace*
  - *růst cen základních surovin*
  - *růst mezd*
  - *politické události*
  - *importovaná inflace*
  - *zvýšení nepřímých daní*

Další typy inflace

- *zjevná vs. skrytá inflace*
- *potlačená inflace*
- *očekávaná vs. neočekávaná inflace*

Měření inflace

- *cenové indexy*
  - *index spotřebních cen*
  - *index cen výrobců*
- *deflátor HDP*
- *(parita kupní síly)*

Složení spotřebního koše ČR

Název	1999	2005
Potraviny a nealkoholické nápoje	19,8%	16,3%
Alkoholické nápoje, tabák	7,9%	8,2%
Odívání a obuv	5,7%	5,2%
Bydlení, voda, energie, paliva	23,6%	24,8%
Bytové vybavení, zařízení domácnosti	6,8%	5,8%
Zdraví	1,4%	1,8%
Doprava	10,1%	11,4%
Pošty a telekomunikace	2,3%	3,9%
Rekreace a kultura	9,6%	9,9%
Vzdělávání	0,5%	0,6%
Stravování a ubytování	7,4%	5,8%
Ostatní zboží a služby	4,9%	6,3%
CELKEM	100,0%	100,0%

Potraviny a nealkoholické nápoje

1. potraviny

1. pekárenské výrobky, obiloviny

1. chléb

1. chléb konzumní kmínový 1 kg

2. pečivo pšenično-žitné 1 kg

2. pečivo běžné

3. pečivo jemné

1. kobliha cukrářská 10 ks

2. ...

4. pečivo trvanlivé

5. ...

2. maso

3. ryby

4. mléko, sýry, vejce

5. ...

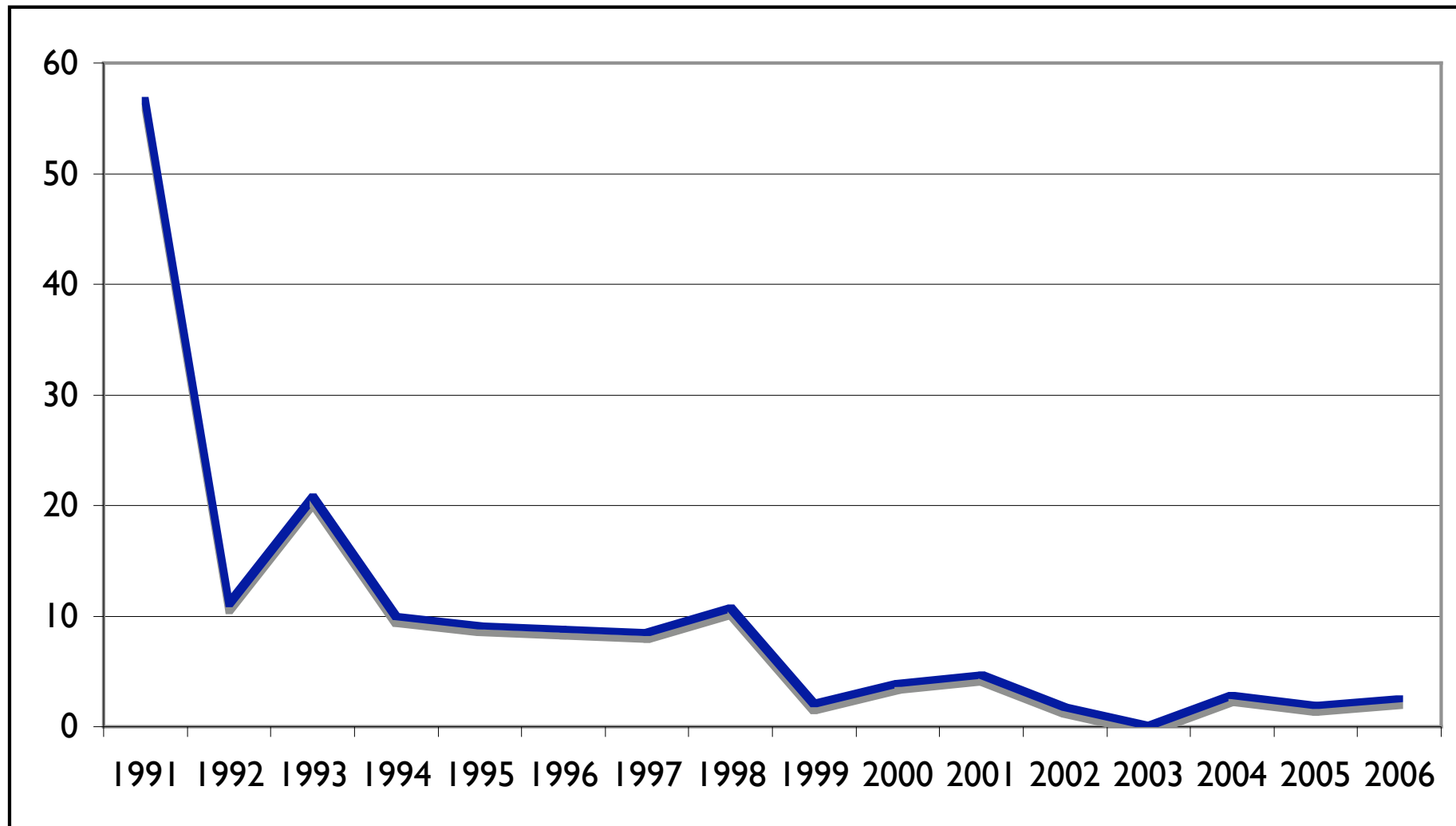
2. nealkoholické nápoje

Další cenové indexy

- *Indexy cen stavebních prací a stavebních objektů*
- *Indexy cen průmyslových výrobců*
- *Indexy cen zemědělských výrobců*
- *Indexy cen tržních služeb v produkční sféře*

Míra inflace r/r v %

Vývoj inflace v ČR

	Míra inflace (spotř. ceny)	Ceny průmyslových výrobců	Ceny stavebních prací	Ceny tržních služeb	Ceny zemědělských výrobců	Ceny vývozu zboží	Ceny dovozu zboží
1993	20.8	9.2	25.9	.	8.4	4	-0.7
1994	10	5.3	13.9	.	4.7	4.6	-1
1995	9.1	7.6	10.6	17.6	7.6	7.3	5.7
1996	8.8	4.8	11.3	12.7	8.3	1	1.4
1997	8.5	4.9	11.3	10.9	2.9	5.2	5.1
1998	10.7	4.9	9.3	8.8	2.3	4.3	-2.7
1999	2.1	1	4.8	4.1	-11.7	-0.9	1.8
2000	3.9	4.9	4.1	3.4	9.2	6.3	12
2001	4.7	2.9	4	3.9	8.4	0.4	-1.5
2002	1.8	-0.5	2.7	3.2	-9.5	-6.7	-8.5
2003	0.1	-0.3	2.2	1.6	-2.9	0.9	-0.3
2004	2.8	5.7	3.7	2.3	8.1	3.7	1.6
2005	1.9	3	3	-0.3	-9.4	-1.5	-0.5
2006	2.5	1.6	2.9	3.3	1.1	-1.2	0.3

Cílování inflace

- v ČR provádí ČNB
- důležitá součást hospodářské politiky

pro rok	ve výši	plnění k měsíci	stanoven
1998	5,5 - 6,5 %	prosinec 1998	prosinec 1997
1999	4 - 5 %	prosinec 1999	listopad 1998
2000	3,5 - 5,5 %	prosinec 2000	prosinec 1997
2001	2 - 4 %	prosinec 2001	duben 2000
2005	1 - 3 %	prosinec 2005	duben 1999

Důsledky inflace

- zdroj nestability a nejistoty
- zkracování časového horizontu rozhodování ekonomických subjektů
- snižování kvality informací
- kolísání měnových kurzů
- deformace danového systému
- přerozdělení důchodů
- “náklady ošoupaných podrážek”

Inflace a EU

- *Maastrichtské kritérium*
- *zavedení eura ve 12 členských zemích*
- *problém Litva*

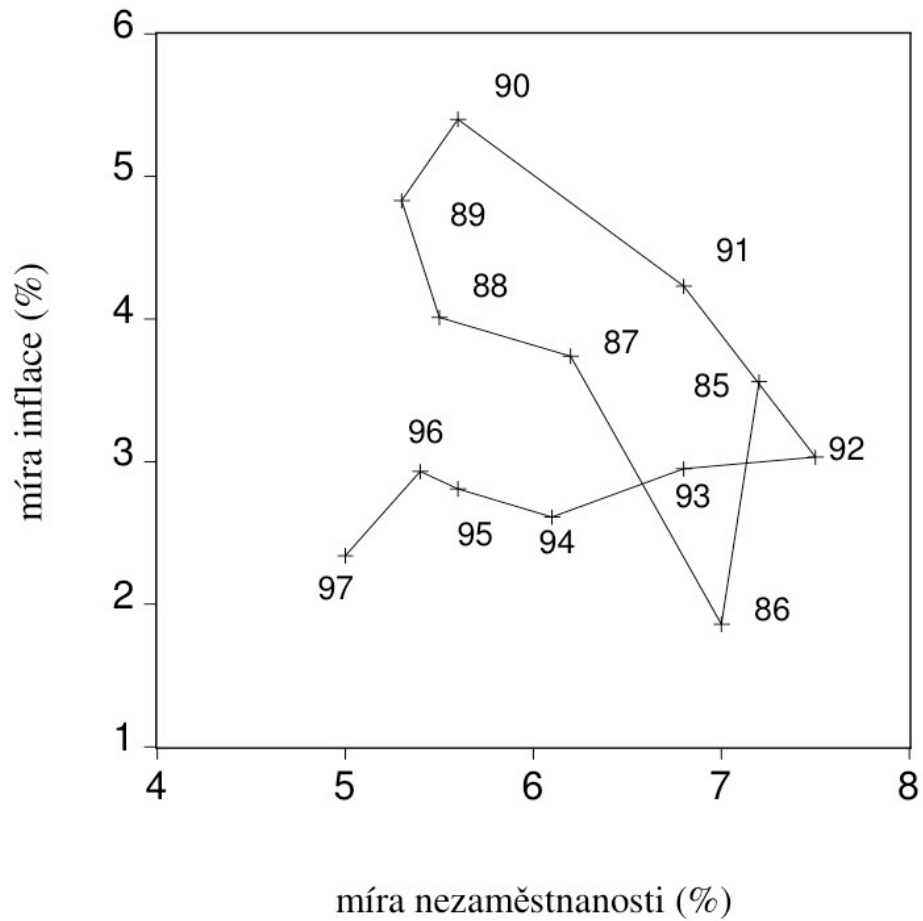
Vztah nezaměstnanosti a inflace

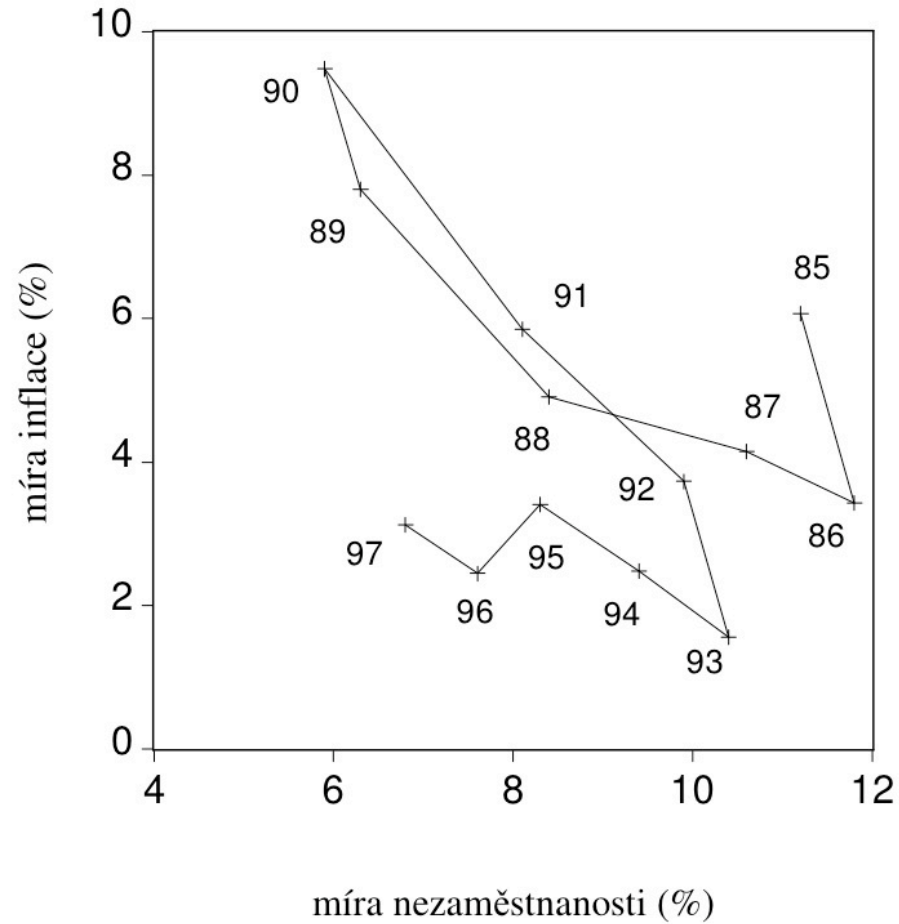
- *Phillipsova křivka*

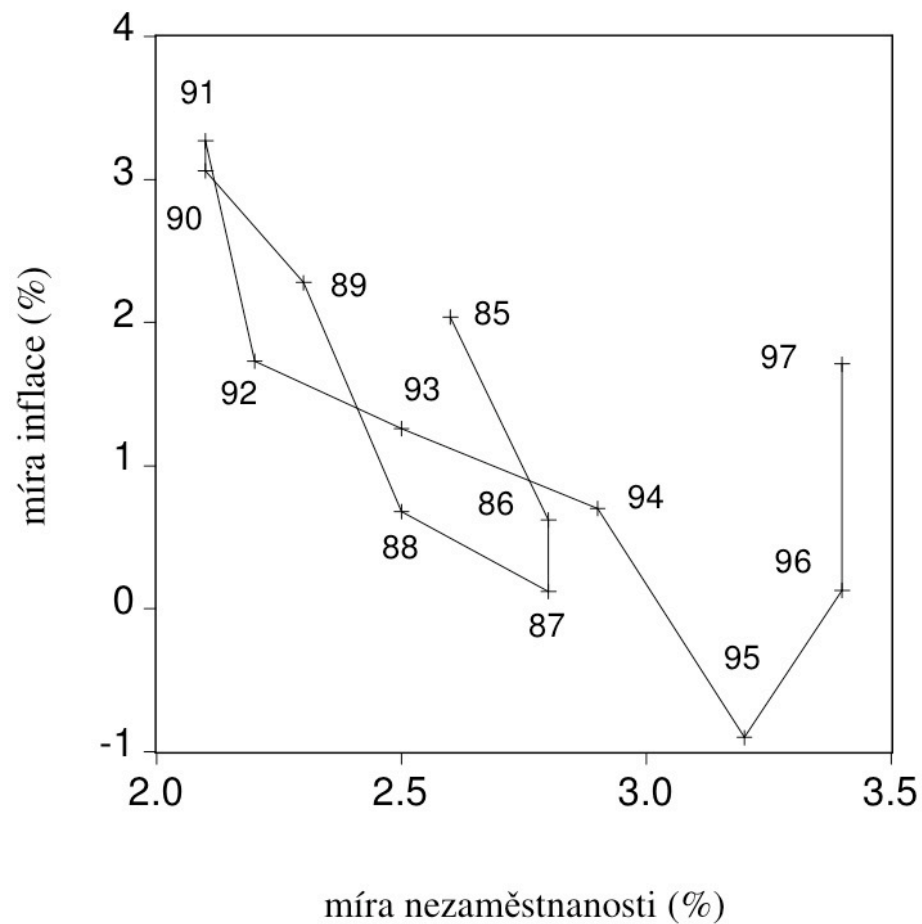
Phillipsova křivka v USA (1985 - 1997)

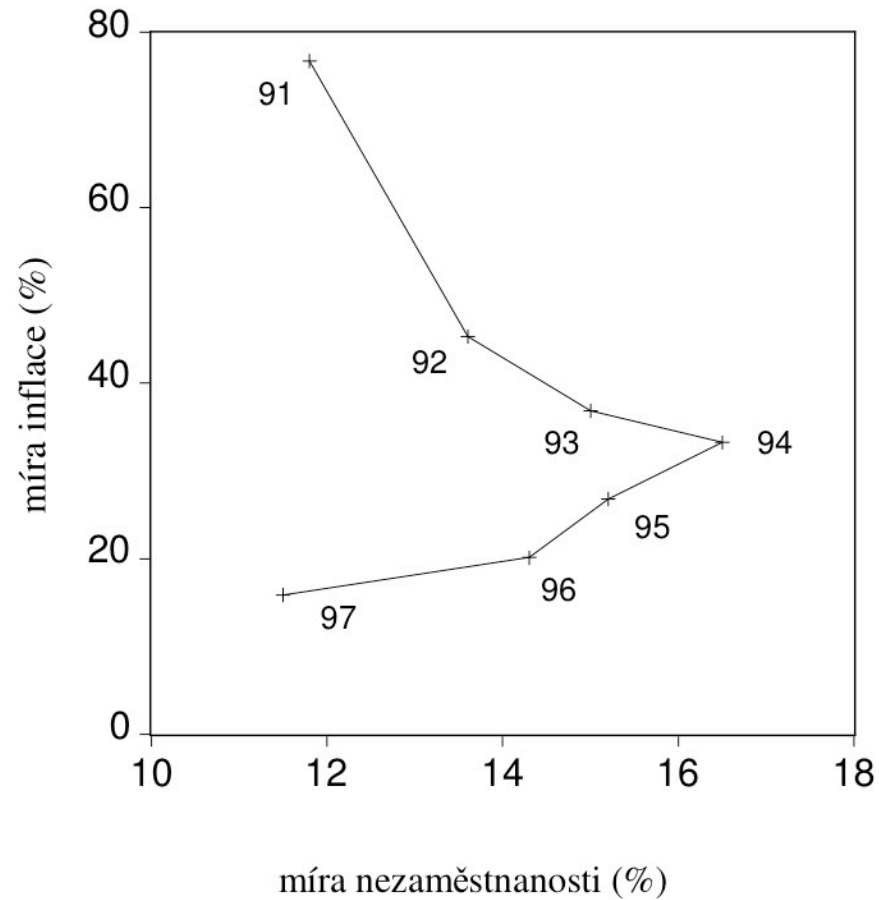
Phillipsova křivka ve Velké Británii (1985- 1997)

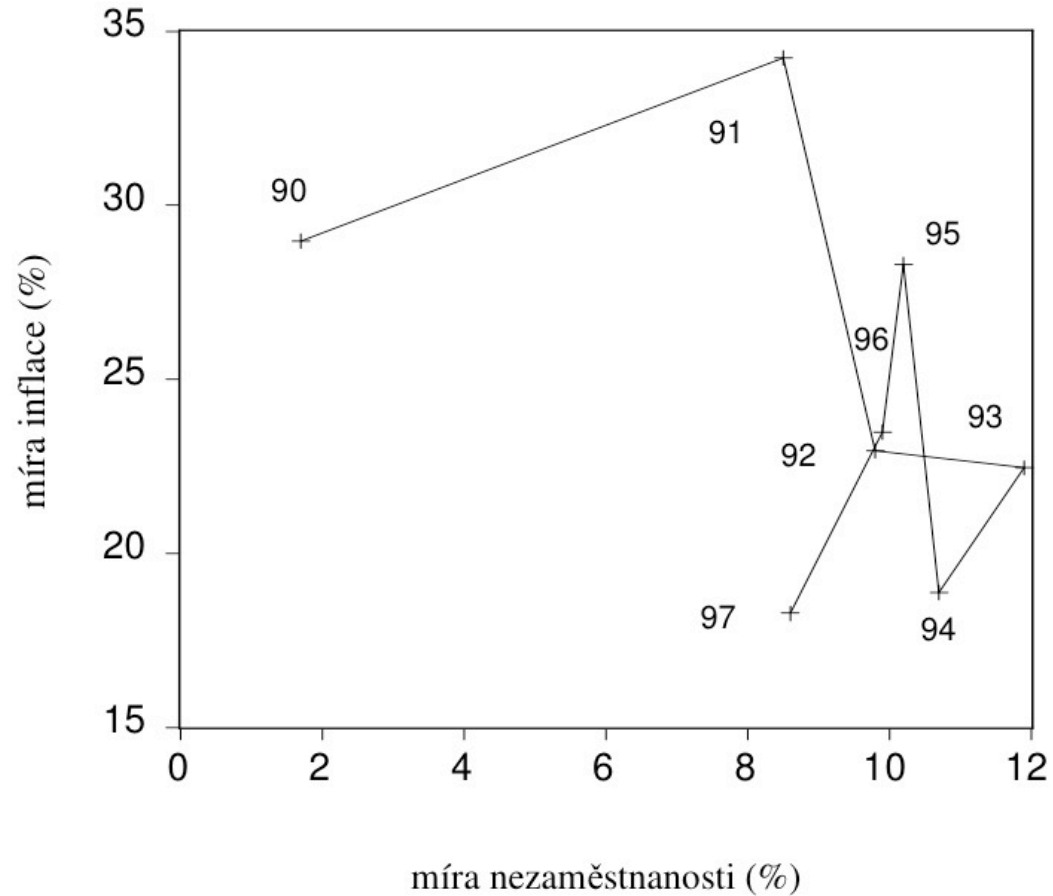
Phillipsova křivka v Japonsku (1985 - 1997)

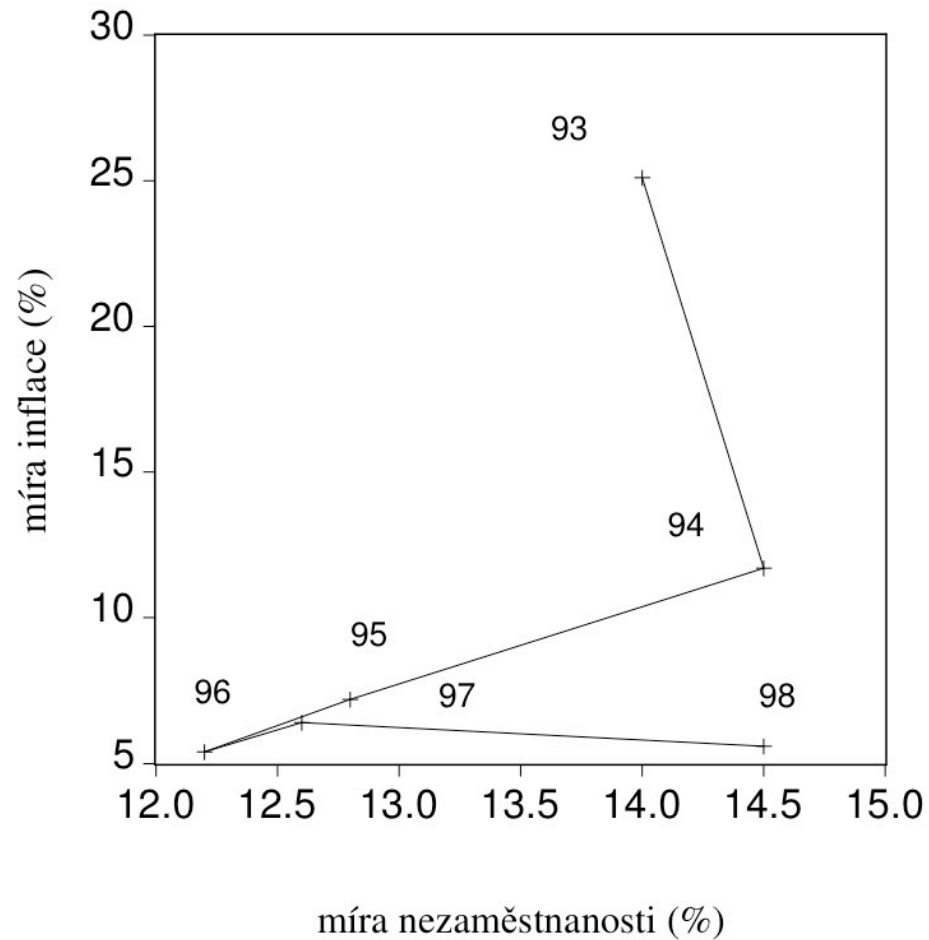
Phillipsova křivka v Polsku (1991 - 1997)

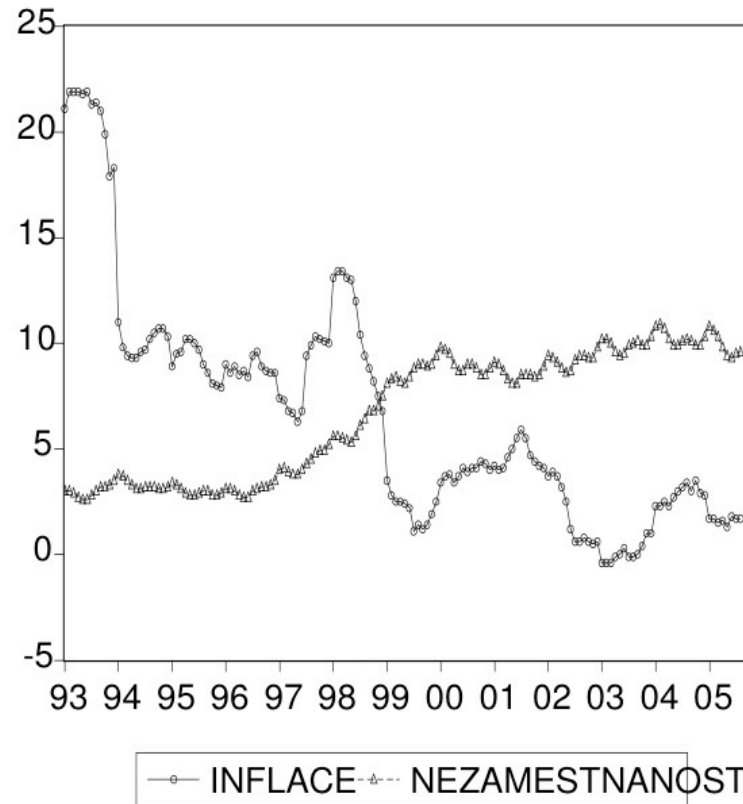
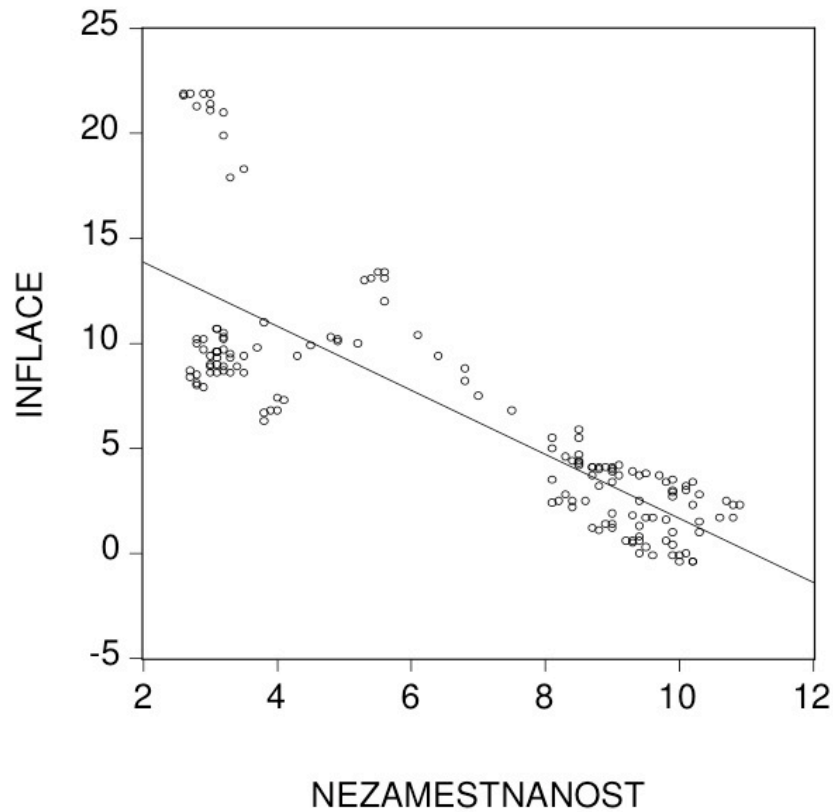
Phillipsova křivka v Maďarsku (1990 – 1997)

Phillipsova křivka na Slovensku (1993 - 1998)

Phillipsova křivka v ČR (1993 – 2005)

Děkuji za pozornost 😊

